

Legea cu privire la înregistrarea genetică judiciară

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește scopurile, principiile, tipurile și cerințele de bază ale înregistrării genetice judiciare (în continuare - înregistrării genetice), condițiile în care pot fi prelevate materiale biologice de la anumite persoane fizice sau din urmele rămase la fața locului în legătură cu comiterea infracțiunii, în vederea determinării profilului ADN.

(2) Acțiunea prezentei legi nu se extinde asupra relațiilor ce apar în cadrul procedurii civile sau în cazuri de ordin privat ce țin de stabilirea profilului ADN al ființei umane, precum și asupra relațiilor ce apar la preluarea informației genetice în cadrul procesului de perfectare și eliberare a actelor de identitate ce conțin date biometrice.

Articolul 2. Noțiuni principale.

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale:

analiza genetică judiciară – utilizarea unui set de determinări biochimice prin care informația deținută în anumite fragmente necodate ale macromoleculi ADN este transformată într-un cod alfanumeric specific fiecărui individ;

date despre caz - date de asociere ale infracțiunilor, cum ar fi locul, timpul săvârșirii infracțiunii, organele competente, numerele cazurilor, precum și persoanele vătămate în rezultatul comiterii acestor infracțiuni;

domeniu ce implică risc pentru viață – domeniu caracterizat printr-un eventual pericol, mai mult sau mai puțin previzibil, determinat de natura unor activități de muncă/specialitate și/sau profesie (tehnic-exploziv, medico-legal, tehnico-criminalistic, pompierii, membrii echipajelor aeronavelor, etc.);

examinare în masă (screening-ul ADN) – colectarea materialului biologic de la un cerc extins de persoane, care este limitat prin caracteristici individuale și/sau comune unei fapte, a căror examinare este necesară pentru stabilirea unei situații de fapt ori pentru identificarea persoanei/lor sau a obiectelor;

informație genetică judiciară (în continuare – informație genetică) – date despre profilul ADN, date cu caracter personal, precum și date despre caz;

înregistrare genetică judiciară (în continuare – înregistrare genetică) – proces de colectare, înregistrare și administrare a materialului biologic și a informației genetice, desfășurat de organele abilitate;

material biologic – orice substanță biologică lichidă sau solidă (secreții, celule, țesuturi) produsă de corpul uman care are legătură cu o infracțiune, cu cadavre neidentificate, cu persoane dispărute sau decedate, a căror examinare este necesară

pentru stabilirea unei situații de fapt ori pentru identificarea obiectelor sau a persoanei/lor;

metode noninvazive – modalități de recoltare a materialului biologic de la persoane fizice, ce nu aduc atingere intimității și integrității corporale a persoanei;

partea necodificată a ADN-ului - zone de cromozomi care nu conțin nici o expresie genetică, și anume care nu furnizează nici o informație referitoare la proprietățile funcționale ale unui organism;

profil ADN – cod format din litere sau din cifre, care reprezintă un set de caracteristici de identificare a părții necodificate a unui eșantion analizat de ADN uman, precum și structura moleculară specifică din diverse segmente de ADN (loci);

profil ADN neidentificat - profilul ADN obținut din indiciile culese în timpul investigării unor infracțiuni și care aparține unei persoane neidentificate;

urme biologice – material biologic produs de corpul uman și lăsat, voluntar sau involuntar, la locul comiterii unei infracțiuni.

Articolul 3. Principiile înregistrării genetice.

(1) Înregistrarea genetică se efectuează în baza principiilor legalității, umanismului și confidențialității, cu respectarea drepturilor și libertăților persoanei, consfințite în Constituția Republicii Moldova și în alte legi, precum și în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Înregistrarea genetică nu trebuie să aibă ca efect periclitarea sănătății persoanei sau lezarea onoarei și demnității ei.

(3) În cadrul înregistrării genetice este interzisă limitarea directă sau indirectă a drepturilor și libertăților persoanei pe criterii de rasă, naționalitate, vârstă, origine etnică, apartenență politică, limbă, religie, sex, opinie, origine socială, avere, studii, ocupație sau din orice alt motiv.

Articolul 4. Cadrul juridic al înregistrării genetice.

Cadrul juridic al înregistrării genetice îl constituie Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, legislația națională în domeniul tehnologiilor informaționale, legislația națională în domeniul protecției datelor cu caracter personal, alte acte legislative și normative din domeniu, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 5. Scopul înregistrării genetice.

Înregistrarea genetică are drept scop cercetarea, prevenirea și combaterea unor categorii de infracțiuni prin care se lezează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, în special dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, precum și pentru stabilirea identității cadavrelor neidentificate, a persoanelor dispărute sau a persoanelor decedate în rezultatul situațiilor excepționale sau infracțiunilor cu caracter terorist.

Articolul 6. Utilizarea informației genetice.

Informația genetică se utilizează pentru:

- a) identificarea infractorilor;
- b) stabilirea apartenenței urmelor sau obiectelor care au legătură cauzală cu fapta;
- c) excluderea persoanelor și a victimelor care au avut contact justificat sau accidental la fața locului;
- d) excluderea persoanelor care aparțin unui cerc de persoane cu caracteristici comune unei fapte din care poate face parte și infractorul;
- e) stabilirea identității cadavrelor neidentificate, precum și a persoanelor decedate - victime ale situațiilor excepționale sau ale infracțiunilor cu caracter terorist;
- f) identificarea persoanelor dispărute;
- g) schimbul de informații cu alte state, în conformitate cu tratatele internaționale ratificate de către Republica Moldova, în scopul combaterii criminalității transfrontaliere, a identificării persoanelor dispărute și a cadavrelor neidentificate. Tratatele trebuie să conțină garanții privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal.

Articolul 7. Evidența informației genetice.

(1) Evidența informației genetice acumulată în cadrul înregistrării genetice se ține numai într-un sistem informațional automatizat, denumit Registrul de Stat al Datelor Genetice (în continuare Registru), a cărui Concept și Regulament se aprobă de Guvern.

(2) Ținerea Registrului se efectuează în conformitate cu Legea cu privire la registre și prezenta Lege.

(3) Posesorul Registrului este Ministerul Afacerilor Interne.

Capitolul II

Efectuarea înregistrării genetice

Articolul 8. Persoanele și obiectele pasibile înregistrării genetice.

Sunt pasibili înregistrării genetice:

- a) bănușii, învinușii și inculpașii;
- b) persoanele condamnate definitiv pentru săvârșirea infracțiunilor, lista cărora este stabilită prin hotărâre de Guvern, în cazul în care nu a fost prelevat material biologic în cadrul procesului penal;
- c) urmele biologice prelevate de la fața locului;
- d) cadavrele neidentificate;
- e) persoanele decedate în rezultatul situațiilor excepționale sau a infracțiunilor cu caracter terorist;
- f) persoanele supuse examinării în masă în baza unei sau mai multor caracteristici individuale și/sau comune unei fapte;
- g) persoanele care activează în domenii ce implică risc pentru viață;
- h) persoanele dispărute și rudele acestora până la gradul II de rudenie inclusiv;

- i) persoanele care au avut contact, în mod justificat sau accidental, cu locul faptei în legătură cu comiterea infracțiunii sau cu materialul biologic;
- j) victimele infracțiunii.

Articolul 9. Prelevarea și folosirea materialului biologic

(1) Prelevarea materialului biologic pentru înregistrarea genetică se realizează de către personalul calificat al subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne instruit în acest sens, iar după caz, și de către personalul calificat al unităților medico-legale ale Centrului de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății.

(2) Lista infracțiunilor care servesc temei pentru prelevarea materialului biologic în vederea introducerii poștilor ADN în Registru se aprobă de Guvern.

(3) Pentru excluderea din cercul de infractori a victimelor infracțiunii și a persoanelor care, în mod justificat sau accidental, au avut contact cu materialul biologic la fața locului în legătură cu comiterea infracțiunii sau cu cel prezentat spre examinare, materialul biologic de la persoanele date se prelevează și se analizează cu acordul scris al acestora.

(4) Prelevarea materialului biologic al persoanelor dispărute se realizează prin recoltarea unor urme biologice ale acestora sau după caz – prin prelevarea și analiza materialului biologic de la rudele până la gradul II de rudenie *inclusiv*, cu acordul scris al acestora.

(5) Prelevarea materialului biologic de la persoanele și categoriile prevăzute la art. 8 lit. a), c) - e) din prezenta lege se efectuează la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, iar de la persoanele prevăzute la art. 8, lit. f) din prezenta lege – numai în baza încheierii instanței de judecată.

(6) Prelevarea materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8, lit. a), g) – j) din prezenta lege se efectuează în baza acordului scris al acestora. Materialul biologic prelevat de la persoanele prevăzute la art.8, lit. g) din prezenta lege se supune analizei genetice doar în cazul apariției necesității.

(7) Acordul exprimat pentru prelevarea materialului biologic se consideră a fi valabil și pentru prelucrarea categoriilor de date cu caracter personal ce fac obiectul și datele aferente ce se conțin în Registru.

(8) În cazul prelevării materialului biologic de la un minor sau o persoană iresponsabilă, acordul este exprimat în scris de către reprezentantul legal al acestora.

(9) În cazul în care reprezentantul legal al minorului sau al persoanei iresponsabile nu își exprimă acordul, organul de urmărire penală va acționa în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

(10) Prelevarea materialului biologic se face prin metode noninvazive, respectiv prin recoltarea celulelor epiteliale prin periaj al mucoasei bucale, iar în situațiile în care nu se poate realiza această modalitate - prin recoltarea unor celule epiteliale din regiunea feței/cefiei.

(11) Prelevarea materialului biologic de la persoanele prevăzute la art.8, lit. b) din prezenta lege se efectuează în baza hotărârii judecătorești de condamnare definitivă.

(12) Prelevarea materialului biologic de la persoanele prevăzute la art.8, lit. b) din prezenta lege se realizează de personalul calificat al instituțiilor penitenciare în colaborare cu subdiviziunile Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, iar după caz – de către unitățile medico-legale ale Centrului de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății, instruite în acest sens, în competența cărora se află această activitate, fără nici o altă notificare prealabilă din partea instanței de judecată.

(13) Materialul biologic în legătură cu cercetarea unei infracțiuni se prelevează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

Capitolul III

Administrarea materialului biologic și a informației genetice

Articolul 10. Cerințele de bază pentru administrarea materialului biologic și a informației genetice.

(1) Condițiile de colectare, păstrare, transmitere și distrugere a materialului biologic, de sistematizare și utilizare a informației genetice în cadrul înregistrării genetice trebuie să excludă posibilitatea de pierdere, distrugere, denaturare, acces și transmitere nesancționată.

(2) Materialul biologic rămas în rezultatul analizelor genetice de la persoanele și obiectele prevăzute la art.8 din prezenta lege este păstrat în locuri special amenajate și este distrus după radierea poștelor ADN din Registru.

(3) Organele abilitate, care efectuează prelevarea materialului biologic, asigură ambalarea, păstrarea și transportarea acestuia.

(4) Personalul care asigură înregistrarea genetică și/sau are acces la materialul biologic și la informația genetică în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu este obligat să respecte regulile de confidențialitate, în conformitate cu legislația în vigoare.

(5) Încălcarea regulilor de prelevare, păstrare, transportare, evidență sau distrugere a materialului biologic sau a regulilor de prelucrare a informației genetice, atrage după sine răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală în conformitate cu legislația în vigoare.

(6) La momentul prelevării materialului biologic de la persoanele prevăzute la art. 8, lit. a), b), f) – j) din prezenta lege, organele abilitate care efectuează prelevarea acestuia, le informează despre drepturile de care dispun în calitate de subiect de date cu caracter personal.

Articolul 11. Radierea automată a informației genetice.

(1) Radierea automată din Registru a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art. 8 lit. a) din prezenta lege se efectuează peste 1 an, din momentul în care, în privința acestora s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale sau aceste persoane au fost achitate printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă. O astfel de informație nu va fi radiată dacă persoanele figurează într-un alt proces penal în curs de derulare pornit

pentru săvârșirea unei infracțiuni incluse în lista stabilită de Guvern, în care este necesară procesarea ulterioară a informației.

(2) Radierea automată din Registru a informației genetice referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. b) din prezenta lege se efectuează după împlinirea vârstei de 80 de ani, iar în cazul decesului – peste 5 ani de la deces.

(3) Radierea automată din Registru a informației referitoare la urmele biologice prelevate de la fața locului prevăzute la art.8, lit. c) din prezenta lege se efectuează peste 25 de ani de la momentul înregistrării, dacă nu există un act procesual penal emis de către procuror sau instanța de judecată care prevede radierea acesteia.

(4) Radierea automată din Registru a informației referitoare la cadavrele neidentificate prevăzute la art.8, lit. d) și la persoanele prevăzute la art.8, lit. e) și h) din prezenta lege se efectuează dacă procesarea informației a atins scopul prelucrării sau s-au împlinit 80 de ani de la momentul înregistrării.

(5) Radierea automată din Registru a informației referitoare la persoanele prevăzute la art. 8, lit. f) din prezenta lege se efectuează dacă procesarea informației și-a atins scopul prelucrării ori s-au împlinit 25 de ani de la înregistrare.

(6) Radierea automată din Registru a informației referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. g) din prezenta lege se efectuează dacă procesarea informației și-a atins scopul prelucrării sau la încetarea raporturilor de muncă.

(7) Radierea automată din Registru a informației referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. i) și j) din prezenta lege se efectuează dacă procesarea informației și-a atins scopul prelucrării ori s-au împlinit 25 de ani de la înregistrare.

Articolul 12. Radierea informației genetice la solicitarea persoanei.

(1) Informația stocată în Registru referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. a) din prezenta lege se radiază la solicitarea acestora, dacă persoanele nu au fost condamnate în cadrul unui proces penal. O astfel de solicitare va fi refuzată dacă persoanele figurează într-un alt proces penal în curs de derulare, în care este necesară procesarea ulterioară a informației.

(2) Informația stocată în Registru referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. b) din prezenta lege se radiază la solicitarea acestora, după stingerea antecedentelor penale.

(3) Informația stocată în Registru referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. g) – j) din prezenta lege se radiază imediat după depunerea solicitărilor de radiere de către persoana respectivă.

Articolul 13. Examinarea solicitărilor de radiere a informației din Registru.

(1) Cererile de radiere a informației din Registru vor fi prezentate Ministerului Afacerilor Interne, care va efectua procedura de radiere.

(2) Informația din Registru referitoare la persoanele prevăzute la art.8, lit. a) și b) din prezenta lege se radiază în baza încheierii instanței de judecată.

(3) Solicitantul cererii de radiere este anunțat în scris despre radierea efectuată.

(4) În cazul radierii informației este nimicit și materialul biologic.

Articolul 14. Furnizarea informației genetice din Registru.

(1) Furnizarea informației genetice se efectuează cu respectarea Legii privind accesul la informație, Legii cu privire la registre, Legii privind protecția datelor cu caracter personal și prezenta Lege.

(2) Dreptul de utilizare a informației genetice îl au instanțele de judecată în cauze penale, organele de urmărire penală, organul ce efectuează activitate specială de investigații în cazul cercetării infracțiunilor din lista aprobată de Guvern, precum și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, în scopul îndeplinirii atribuțiilor legale în domeniul infracțiunilor cu caracter terorist.

(3) Beneficiari ai informației genetice pot fi și organele de urmărire penală ale altor state, precum și organizațiile internaționale de securitate în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul IV

Controlul și finanțarea măsurilor necesare executării prezentei legi

Articolul 15. Controlul legalității.

(1) Controlul corectitudinii prelevării, ambalării, păstrării, transportării, evidenței și distrugerii materialului biologic și prelucrării informației genetice este exercitat de către conducătorii organelor prevăzute la art. 9 din prezenta lege sau de persoanele desemnate de către aceștia.

(2) Controlul asupra înregistrării genetice este exercitat de către posesorul Registrului.

(3) Controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul înregistrării genetice se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova.

Articolul 16. Contestarea.

Hotărârile și alte acțiuni ale organului și ale persoanelor cu funcții de răspundere, care asigură și efectuează înregistrarea genetică, pot fi contestate în condițiile legislației în vigoare.

Articolul 17. Finanțarea

Finanțarea măsurilor necesare pentru efectuarea înregistrării genetice se efectuează din contul bugetului de stat.

Capitolul V

Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 18.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

(2) Din data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi supuși înregistrării genetice obligatorii și persoanele deja condamnate la pedeapsa închisorii pentru

săvârșirea infracțiunilor, a căror listă se aprobă de Guvern, nefiind necesară emiterea unei alte hotărâri a instanței de judecată.

Articolul 19.

În termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul:

- a) va prezenta propuneri privind ajustarea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- c) va elabora metodologia de aplicare a prezentei legi, referitoare la prelevarea/recoltarea, transportarea, păstrarea, evidența și distrugerea materialului biologic, precum și stocarea, prelucrarea, utilizarea și radierea informației genetice;
- d) va aproba lista de infracțiuni care servesc ca temei pentru prelevarea materialului biologic.